

FIİLİMSİLER

Eylem (fiil) kök ya da gövdelerinden türemiş olmakla birlikte eylem gibi çekimlenemeyen, olumlu-olumsuz şekilleri yapılabilen ve cümlelerde isim, sıfat ve zarf görevinde kullanılan sözcük türüne fiilimsi denir.

Fiilimsi

Fiil kök ya da gövdesi

+

Fiilimsi eki

Fiilimsiler 3 grupta incelenir

İsim-Fiil

me (ma), iş (ış,uş,üş), mek (mak)

ekleriyle fiil kök ya da gövdelerini isim yapan sözcüklere isim-fiil denir.

İnanmak başarmakın yarısıdır.

İsim fiil

İsim fiil

inan- mak
Eylem kökü isim-fiil eki

başar -ma
eylem gövdesi isim-fiil eki

uyarı

Bazı isim-fiiller, eylem özelliklerini tamamen kaybederek kalıcı isim olmuşlardır.

dondurma

danışma

kavurma

Çakmak

ekmek

yemek

kızartma, alış veriş, gösteriş, direniş, yağış...

Sıfat-Fiil

Eylem kök ya da gövdelerine -an,-ası, mez,-ar,-dik,-ecek,-miş eklerinin getirilmesiyle oluşturulur. Sıfat-fiiller cümlede sıfat göreviyle kullanılırlar.

Ders çalışmayan öğrenciye söyleyecek söz bulamıyorum.

Sıfat fiil

isim

Çalış - ma - y - an
Eylem olumsuzluk sıfat-fiil eki

öğrenci

Sıfat fiil

isim

Söyle - y - ecek
Eylem gövdesi sıfat-fiil eki

söz

uyarı

Bazı sıfat fiiller de anlamlarını kaybederek kalıcı isim olmuşlardır.

yazar

dolmuş

Zarf-Fiil

Eylem kök ya da gövdelerine -ip, -arak, -a, -ınca, -madan, maksızın, -dıkça, -alı, -ken, -diğında, -esiya, -diği halde, -eceği zaman, -dikten sonra, -diği gibi, -eceği gibi, -ecek kadar, -miş kadar...ekleri getirilerek oluşturulur. Bu sözcükler cümlede zarf görevindedirler.

Gelir gelmez bir kağıt alarak ona mektup yazıp yolladım.

Zarf fiil

gel - ir gel - mez
eylem zarf eylem zarf
kökü fiil kökü fiil
eki eki

Zarf fiil

Zarf fiil

al - arak yaz - ip
eylem zarf fiil eylem zarf fiil
kökü eki kökü eki

Altı çizili fiilimsiler türlerine göre sınıflandırılmıştır.

Film başladığında herkes susmuştu.

Buna benzeyen hikayeleri çok severim.

Tanıdık kişilerin de sözlerini dinlemek gerekir.

Sevdiği şarkılardan bir liste oluşturdu.

Çalışmalara ara verilmeksizin devam ediyor.

İnsan yaşı ilerledikçe tecrübe sahibi oluyor.

Görecek çok güzel günlerimiz olacak.

Onun gelişini dört gözle bekliyoruz.

İsim-Fiil	Sıfat-Fiil	Zarf-Fiil
		X
	X	
X		
	X	
		X
		X
	X	
X		